

איך דינען איינע קאנן מאן יעדען טאג פרענוסע רירען...

פּעסער צייטונג

דינעט בלאטס קרייזעס דריימאל וואכענטליך...

№r. 133, נינטער יארהאנג, פּעסט, פרייטאג 9 נסלוו ה'ת'רל"ח, Pest, den 9 November 1877.

דער קרייז

אבווערטס אבווערטס אינד אימער אב- ווערטס נעהט עם מיט דען טירקען אין ראנענדער שטעללינקייט. דאס נייערעלאנע מוקטהאר פאשאס אין דעווע-באן און דער איינעלע בעשטע- מיט. דער הוישע גענעראל היימאן, וועלכער פאן קארס אינד קאפאקא העראנדיקע, אינד דער הוישע גענעראל טערוואקאקא וועלכער פאן באיאוד איבער דעלי-באבא העראנעא, האבען זיך אין קרוצצוק פעראייניגט. אינד דאס צווייט רוי- טישען נאך דעווע-באן געגען דאס צווייט טיר- הוישען גענעראלע מוקטהאר אינד איסמאיל פאשא. אס איבער נאוועמבער דאס עם פאר דעווע-באן צו איינער דאסען שלאכט, וועלכע פאלע 9 שטינדען דויערטע. דאס טירקען וועלכע אין דעווע- באן גיט בעפעסטיגט ווארען ווארדען נון דער- ארטע געשלאגען, דאס זא אין שערקייבסטער- אונארדניג פליכטענען, אינד אין דער פירטער- ליכען פערווארונג אירע וואפען אינד פאר- העטע צוריקגעלאסען האבען. מוקטהאר אינד איסמאיל פאשא מיסען זיך נאך ערצערום צוריק ציעהען, אים וועגנענען הייר דאס שטעלע פאררירקען דער הוישע צו פערהינדערן, אבער דא איינזאנער פאר ערצערום וואללעטען דאס בע- לאנגען אינד דאס באטשאדירען דער שטאדט ניכט צו לאסען - אינד א ווייס מאן יעצעט ניכט, ווי איינענעליך מוקטהאר פאשא איז איינע גלייבען, ער העסטע זיך וודער אירע וועסטליך פאר ערצערום צוריקגעציען געשליך געגען ער- זינגאן אירע טראפעניגט (זיעהע נומ 69) איינע ווערדע ברעייטען דאס מוקטהאר פאשא זיך נאך אין ערצערום האלט.

דינען צו קאנען. - אינד דאס טירקיא גלויבטע דאס רוסלאנד איך מעהר קיינע נייען ארמענען גע- גען זא שטעללען קאנען ווייל דאס מיסען רויס- הען ארמענען אין רוסלאנד אלליין צור געזע- ריקונג דער איינערן רעוואלוציאן פארבלייבען מיסען. ביידע ווארען נון אים איררעטען, דאס ערס- טען הוישען ארמענע-טראנספארטע ווארדען פאן מוקטהאר פאשא אין אווען אינד פאן א ס א מ א ו פאשא אין איראקא (בילגאדע) געשלאגען, אבער רוסלאנד וואר דענגאך אים שטאנען, צאהלריכע נייע ארמענען געגען דאס טירקען צו שיקען, אינד דויערע אימער פאן נייעס העראנעאסערען רוי- טישען אבערמאכט קאנען דאס טירקען ניכט מעהר ווערעשטעהען.

דינען צו קאנען. - אס 6 טען אקטאבער ווארדען איך דאס טירקישען ארמאטענען פערטויען אינד יאבאלניצא (צווישען לוקאוויא אינד זאפ'א) פאן דען הוישען בעזעצער. דער זינג פאן יאבאלניצא נאך ארהאנען בעטראכט שאן ניר 5 טיילען, פאן יאבאלניצא נאך זאפ'א זינד נאך 19 טיילען.

אין ענלישער גענעראל האט בערלייט דעם טירקישען קרייזע-מיניסטעראום פאלגענדען ראסא- ערטיילט: מוקטהאר אינד איסמאיל פאשא זאל- טען זיך יעצעט מיט דעם העסטע איררעט ארמענען נאך טראפעניגט (אס שווארצען מערע אין אווען) בענעבען, פאן דאס אים זאללען זא מיט שיש- פאן נאך ווארנא (אס שווארצען מערע אין אי- זא) געבראכט ווערדען, הייר קאנען זא אי- ציערטע דאס הוישען אין דער דאס בודישא שלאגען אינד זיך דאן מיט סוליימאן פאשא אין דאס- נראד פעראייניגען. סוליימאן פאשא קאנען דאן מיט דויערע נייע פערשטערקונג דאס ארמענע דעם הוישען קראפטיגען ביא בעלא שלאגען אינד זיך דאן געגען דאס הוישען פאר פלעיונא ווערדען. דויערע פלאן איז נון זיער קורן געבראכט, אבער דאס פראגע איז, אב ער איך ליכט צור איינשפרינגען געלאנגען קאנען דאס טירקען קאנ- טען זיך וואהל דענקען: ווייז האבען אין אווען דאס געהאן, וואס ווייז מיט אונזערע מאכט טהון קאנענען, נון קאנען ווייז דענען, אינד יעצעט זאללען דאס ענלישע דאס דאס ווארען, דאס דאס הוישען אין אווען ניכט ווייטער פארדרונגען, דא איך אירע אינטענעסען הערדורף אין געהאר זינד זי.

ווייז ווייז בערלייט אין פארניגס בלאטע בעריכטענען, האבען דאס הוישען אס 2 טען נא- וועכטער אין דער גענענע צווישען נאג-דובניק אינד ווארנא 100 טירקישע וואנען, 370 אכטען אינד 400 שאפע ערזבערט, נון מעלדעטע יעצעט איינע קאנסטאנטינאפאלער דעפעטע פאם 4 טען נאוועמבער, דאס איך שפעקטע פאשא צווישען ארהאנען אינד רודאמירע אין דער ארמאנעס גויכט-טיק איספיהרען 100 קאואקען וועלכע פאן רודאמירע נאך לוקאוויא 12000 שאפע טרענען, ווארדען פאן דען טירקען איבערפאל- לען 10 קאואקען זינד געטאשען אינד 30 פער- ווארדען ווארדען - אינד דאס 12000 הוישען שאפע ווארדען אין דען טירקען עראבערט.

אין איראקא איז נאך אימער האפעניג פיר דאס טירקען פארדאנען דאס עם איהנען דאך ביא ניטער געלעגענהייט נאך גערינגען קאנ- טען איינע איינע געלעגענהייט זייען איבער דאס הוישען צו עררינגען, נאך איז אס ארמען אסמאן פאשאס איבערהיירט, נאך שפעקט סוליימאן פאשא קאנסט-בערלייט אין רוסלאנד אינד נאך ניכט רעאך פאשא אים שיקא-פאס דען הוישען פיעל צו שאפען, אבער אין אווען קאנען דאס טירקען אים גענעלך געשלאגען בעטראכטע ווערדען, דאס ארמענען מוקטהאר פאשאס אינד איסמאיל פאשא זינד שאן זא פערמירערט אינד געשעכט, דאס מאו מיט איהנען איינע קאנסט- וואנען קאנען, דאס טירקען ארמענען ניכט מעהר ערצערום ווערדען באלד אין הוישען הינדע פאל- לען, געסטען וואר שאן הייר דאס נאכריכט פער- ברייטעט, דאס ערצערום בערלייט פאן דען הוישען בעזעצער איז, דויערע נאכריכט ווארדען וואהל ביז יעצעט נאך אסמאיל בעשטעטיגט, אבער יעדעפאלס ווייז פיהרע אירע שפעטער דויע- זער פאלל פאן ערצערום געשעהען, דאס דאס טיר- קישע פערטהיידונג פאן ערצערום ניכט לאנגע אנהאלטען קאנען, ביז מיסען אקטאבער גלויבטע זיך מוקטהאר פאשא פאן דאס א געווענע דאס ער נאר קיינע אנטשאלטען צור פערטהיי- דינגע דויערע אוואטישען טירקישען שטעטע געטראפענע האט.

דינען צו קאנען. - אינד דאס טירקיא גלויבטע דאס רוסלאנד איך מעהר קיינע נייען ארמענען גע- גען זא שטעללען קאנען ווייל דאס מיסען רויס- הען ארמענען אין רוסלאנד אלליין צור געזע- ריקונג דער איינערן רעוואלוציאן פארבלייבען מיסען. ביידע ווארען נון אים איררעטען, דאס ערס- טען הוישען ארמענע-טראנספארטע ווארדען פאן מוקטהאר פאשא אין אווען אינד פאן א ס א מ א ו פאשא אין איראקא (בילגאדע) געשלאגען, אבער רוסלאנד וואר דענגאך אים שטאנען, צאהלריכע נייע ארמענען געגען דאס טירקען צו שיקען, אינד דויערע אימער פאן נייעס העראנעאסערען רוי- טישען אבערמאכט קאנען דאס טירקען ניכט מעהר ווערעשטעהען.

דינען צו קאנען. - אינד דאס טירקיא גלויבטע דאס רוסלאנד איך מעהר קיינע נייען ארמענען גע- גען זא שטעללען קאנען ווייל דאס מיסען רויס- הען ארמענען אין רוסלאנד אלליין צור געזע- ריקונג דער איינערן רעוואלוציאן פארבלייבען מיסען. ביידע ווארען נון אים איררעטען, דאס ערס- טען הוישען ארמענע-טראנספארטע ווארדען פאן מוקטהאר פאשא אין אווען אינד פאן א ס א מ א ו פאשא אין איראקא (בילגאדע) געשלאגען, אבער רוסלאנד וואר דענגאך אים שטאנען, צאהלריכע נייע ארמענען געגען דאס טירקען צו שיקען, אינד דויערע אימער פאן נייעס העראנעאסערען רוי- טישען אבערמאכט קאנען דאס טירקען ניכט מעהר ווערעשטעהען.

איך אין דער איינענע פאן פלע ווי נא מאכען יעצעט דאס הוישען בינאחה יעדען טאג נייע פארשטיטע, דער ארמ טירקען איראקא (צווישען רודאמירע אינד פליעניא) וואר נאך ביז צום 4 טען אקטאבער פאן דער ארמענע אסמאן פאשאס בע- זעצעט, אין דער נאכט פאם 4 טען איך דען הוישען אקטאבער זאן איינע הוישען ארמענע-אבטהיילונג לאנג אין דער שטיללע געגען דאס בעפעסטיגטע שטעללונג לינקס פאן ברעסטאוויא אינד ערריי- טעטע דאס דאס קאנאנען געגען ברעסטאוויא. אין דער פריה ווארדען פלאטצולך דער שטירם אויך דאס טירקען אין אנהייב געזאממען - אינד דאס טירקען ווארדען ווערדען געגען פלעיונא צו-

נייעס מעס

דיא הייטע פריה היער איינעטראפיעניען
אמטליכען דעפעשען האבען דיא נעסטרעניען נאכ-
ריכטען פון דער גראסען ניעדערלאנע מוקטהאר-
אישטען ביא דערצערן זינד פאם טאמע דע נע-
נעראלס גורקאן ניכט בעשטעטיגט, אונד זא-
מיט האנגען יענע נאכריכטען אלס ערלאנגען בע-
טראכטעט ווערדען. איינע קאנסטאנטינאפאלער
אמטליכע דעפעשע מעלדעט פיערמעהר דאס
מוקטהאר פאשא פאסט ענטשלאסען איזט דיא
שטאדט ערצערט אויף דאס בעסטע אונד איי-
רינסטע צו פערטהוידיגען. אס 6 טען נאעמעכער
האבען דיא מורקען און ווידען פאללע פיער-
שטינדען נאך קאלאמאט באמבארדירט וואוירד
פיעלע הייזער און קאלאמאט בעשעדיגט וואוירדען.
דיא מורקען פיינדליכע פארטישע קא-
דעשאנדרעניך ברונט איינע דעפעשע אין ווער-
בער נעמעלדעט ווידען, דאס איין קאנסטאנטינאפאל
אייע רעוואלוציאן נייען דען יעמעיגען סולטאן
אייעמערבאכען איזט. עס זינד בערייט פיערע
מירקישע שטאטס-מענגער און קאנסטאנטינאפאל
פערהאפטע וואוירדען, ווייל זיין זוך מיט דער
פארטייא דעס פריהעריגען סולטאנס פערברודען
אונד נענען דען יעמעיגען סולטאן פערשיארען
האבען.

ניין ווער דער מירקיא באועס נאנט, קאנן אוהר
אייע זאלכע איינערע רעוואלוציאן ווינשיקע דען
ניכטס ווערע יעמטע אין דער מירקיא זא נעפעהר-
ליך, אלס אייע איינערע רעוואלוציאן.

אלערנ-נייעסטע דעפעשען.
פערטערס ביי 26 טען נאעמעכער.
מוקטהאר פאשא האט בערייט יינע שפעללינג
ביא דעווא-באיאן פערלאסען אונד זוך וועסמליך
פאן ערצערט נענען ערוונגאן אין דער רויסטונג
פאן טראפעניט (זיעע איינערע קארטע נימ 89)
צוריקגעצאנען. אין ערוונגא זינד פאררעטע פאר-
האנדען אונד מוקטהאר פאשא ערווארטעט דארט
גראסע פערשטערקונגען.

קאנסטאנטינאפאל 6 טען נאעמעכער.
איש פישא-פאסט איזט איינע רוישיע ארמעע
אבטהיילונג פאן דען מורקען נעשלאנגען וואוירדען.
— צווישען טויענדיגן אינר בעבראיא האבען דיא
מורקען דרייא רוישיע שאנצען ערשטירט. —
נאך דעס נעפעשען ביא דע-עיי-באיאן (אין אוינ-
קעהרטע מוקטהאר פאשא נאך ערצערט צוריק,
איש דיעזע שטאדט צו פערטהוידיגען.

ווינענר שראכט פיערמארקט. דער איי-
שיועכ אויף דעס ווינענר שלאכט-פיערמארקטע אס 6 טען
ד. מ. בעשנר 3887 שטיק דאסן ווארען 1563 אינאוישע
1499 פאלנישע אונד 326 דויטשע. — דיא טרויע שפעלל
טען זוך 100 טען קאונאוישע מאסע-אכטען 64 — 61% נול
פאלנישע 55 — 58 נול. דויטשע 56 — 61 נולדען.

פערטאנאפאלער יעדאקטער: מאיר בריי יויין

נין איין העפטנער שטויט דארבער: ווער דען
פעהלענדיגען קרייצער הערנעכען זאלל דאס ענדע
וואר איינע שלענערייא, דיא ערסט פאר דעם
קרימיאל- געריכט צור אויסטראנגען נעלאנגען
ווירד. אזא: אללעס בלאס איי נעס קרייצערס
ווענען!

*** קייין נייעס מיניסטער-
אום אין פראנס רייך!** הייטע פריה
מעלדעט וועדער איינע פארזעך אמטליכע דע-
פעשע, דאסס דאס אלטע פראנצוישע ריקשטירט-
מיניסטעריאום דען דאך נעבלעכען איזט, נאכדעס
עס דעס מאק- מאהאן ניכט נעלאנגען, איין
נייעס מיניסטעריאום וויא עס איזט נעפאללע,
צוזאמענצושטעללען.

*** (אין זעלבסטשענדיגער
צאל-פארזעך.)** נאכדעס דיא צאל-
פעהראנדלונגען מיט דייטשלאנד אבנעבראכען
וואוירדען, זא ווירד פאללייפן דער אבנעלויפנע
צאל-פערטראן צווישען איינערער מאנארכיע
אונד דייטשלאנד ניכט פאן נייעס נעשלאסען.
זאנערן איינערע מאנארכיע ווירד יעמטע נענען
דייטשלאנד איינען זעלבסטשטענדיגען צאל-
מאריה האבען.

*** (דיא פערטער איזראעלי-
טישע סויב-שמועס-מ-נ-24-נ-
שטאלט)** האט דיא אייפנאמע פאן צאנז-
נען מיט דעס ערסטען דיענעס מאנאט פיר דיענעס
יאהר אבנעשלאסען. עס וואוירד 50 צאלניגע
אנעמעלדעט, דאך קאנסטען נור 21 אייגענאמ-
מען ווערדען. מיט דען פריהערען 7 אפגלינגען
בעזיצט דיא אנשטאלט נעמעכער 28 צאלניגע.
דיא איברניגען שטעטען אויס דעס גענעדע צוריק-
ווינען ווערדען, ווייל דיא אנשטאלט ניכט נעני-
גענדע מיטטעל בעזיצט, איש דיא ערהאלטינג-
קאסטען צו בעשטירטען, זעממליכע ניא איי-
פנאסטענע צאלניגע בעשענען זוך איש אלטער
צווישען 7 אונד 10 יארען. אונטער דיעזען זינד
14 טויב געבארען, 7 זינד פאר דעס 4 לעבענס-
יאהרע טויב געווארדען, 6 האבען אייך נאך טויב-
שטומע פערשטירטע. אללעזענען דערשט דיא
מינינג פאר, דאס וועט איינער דען עלטער
אין פערטאנר שטאלט פאן ליבעס פער-
העלטניס אבויאלטעט דיא קינדער סויב-
שמועס צו זיין פלענען. עס האט זוך דיעסמאל
יעדאך ערוויסנעשטעללע, דאס נור דרייא-
דער אייפנענאסטענען צאלניגע פאן עלטערן אב-
שטאמען, דיא איינער איינאנדער פערזיאנעט
זינד. ערקויידיג איזט עס פערנער, דאס נור
אייסערס זעלען אין טויב-שטומ-
מעס דען פאן רייכען עלטערן אב-
שטאמט. עס זינד געוואנדלעך זעהר ארמע
עלטערן, דיא דער ליעבע נאטט אייך נאך מיט
טויב-שטומען קינדערן הייזבוכט!

ביא יעדער מילטערישען בעראטהונג צוגעצאנען.
דייער מאנע האטטע דערוועלבע אויך איינע
ביים סולטאן, דער פאן בערנאלס מלאפא איין
נושאכען פערלאנגט איבער דאס פעהראכטען
דער מירשישען פעהלדערהרען אויף בירדען קריענס-
שויפעצען און איראפא אונד אין אוינען. —
אלס קלאפא איינע טרויע וויך גאנץ איי-
ראפא אינטערינאחה, דערוועלבע צוויימאל איי-
נענהענדיגע שרייבען דעס סולטאנס, דער דענעל-
בען ביא יעדער וויכטיגען מילטערישען אנגעלע-
נענהייט אום זיינען ראטה בעראטה. עהרר מלא-
קא ווירד וואהרשטייליך באלר און קאסטען
דא ערהאלטען אונד ווירד מיט איינער מירקישען
ארמעע נענען בערנאלס קריען. עהרר קלאפא
וירד דיא סענען האפענטליך דאפעלט ציכטי-
גען: ערשטענס אלס פיינער דער מירשייא-צוויי-
טענס אבער אייך אלס פיינער איינאנרנס!

*** (איינע געוואלטיגע צע-
טעלגעלד-קרייזיס אין קאנס-
טאנטינאפאל)** ענדע פאריגען מאנאטען
זינד דיא מירקישען 'אויס' (שטאטס-נאמען)
פלאצעליך און געפאללען, דאס מאן דיא בארזע
שליעסען מוסטע. פיר 100 נולדען זיבער נאב מאן
206 נולדען אין שטאטס-נאמען איברניגעס וואל-
טע מאן מעהר דיעזע שטאטס-נאמען איבער-
הויפט ניכט נערהמען. דיא בעכער נאכדען בארזע
דיא פליישווער קיין פלייש הער. איינע רעוואל-
ציאן ווא צו בערייכען, דיא פאלצייא מיסטע
אינשיטיגען, דאס דעס נעשענלישע דיא
'אויס' אנגעמען מוסטען. איינעסען דענסע
זוך טאנס דארף אין וועני דער אללעמיינע
שרעקען. דער נרינד היפען איזט, דאס דיא מיר-
קישע רענידונג ועהרדען דעס מירניגעס איינע-
הייער פיער פאפיער-גילד איינענען מוסטע. דיא
נין דער קריענ איינע פיר דיא מירשייא איינעס-
נע זיינדיג נענאסטען, האט נעמאנד מעהר צו
דיענעס פאפיער-געלדע פערטרויען. דען מירק-
שען 'אויס' פיער טעמט נעמעכער גאנץ זא וויא דען
מירקישען לאזען.

*** (איינעס קרייצערס ווענען)
אין ביער קויפטע דעס אנדערען אין הויז אב-
בייער ערשטענע זא ניין ביים קאנזירביען נאמאר
אין דווא דאמיט ער דיא נרינדביכס-אימשייא-
בינג בעזארגען. דיא אויסשרייע-געבירדען וועלכע
7 נולדען 48 קרייצער געטרויען, זאלטען ביער
בייער צו לייכטען מהיילען בעזאלען. ניין נאס
דער איינע ביער 3 נולדען 72 קרייצער אייט דער
מאשע אונד לענטע זא אויף דעס טישע. איי-
דער צווישע ביער לענטע דיעזעלבע סוממע נייע-
מעס דען. דער קאנזירביע נאמאר מאכטע נול ביי-
דען ביערן אייפערקואס, דאס דיעזעס נול ניר 7
נולדען 44 קרייצער איימאכען ועהרדען דיא איי-
שרייבע-געבירדען, וויא נעזאנט 7 נולדען 48 קרי-
בעמראנען. איינער דען ביערן ביערן ענטשטאנר**

הרז-טאבעללע פאם 6: נאוועמבער

קא	לאזען	קא	נעלד-קורז
15	104 85	20	7 60
29	5 65	40	7 60
39 50	9 49	20	8 נולדען נולדען
120	9 49	100	20 (פאנאס)
60	58 85	50	7 65
22 25	11 65	20	7 60
28	1 17	20	7 60
79 25	299	100 נולדען	20 פאנאס
79	106 53	50 נולדען	פאנאס
91	111	20	פאנאס
74 75	121	50	פאנאס
77 75	135 75	25	פאנאס
75 80	135 25	25	פאנאס
85 25	14 25	25	פאנאס
82	161 75	25	פאנאס
97 75	28 75	25	פאנאס
76 25	91 50	25	פאנאס
92	17	25	פאנאס
79 50	12 75	25	פאנאס
	14 90	25	פאנאס
	38 75	25	פאנאס
	27	25	פאנאס
	13 50	25	פאנאס
	39 75	25	פאנאס
89 50		25	פאנאס

פרוכט-אונד מעהל-פרייז-טאבעללע

פרייז	מעהל	פרייז	מעהל
75	10.10-10.10	75	10.05-10.15
76	10.20-10.35	76	10.20-10.35
77	10.45-10.60	77	10.45-10.60
78	10.75-10.85	78	10.75-10.85
79	10.95-11.05	79	10.95-11.05
80	11.10-11.20	80	11.10-11.20
75	10.40-10.55	75	10.40-10.55
76	10.65-11.70	76	10.65-11.70
77	11.80-10.95	77	11.80-10.95
78	11.05-11.10	78	11.05-11.10
79	11.15-11.80	79	11.15-11.80
80	11.40-11.50	80	11.40-11.50
75	10.05-10.15	75	10.05-10.15
76	10.20-10.30	76	10.20-10.30
77	10.35-10.40	77	10.35-10.40
78	10.45-10.50	78	10.45-10.50
79	10.55-10.70	79	10.55-10.70
80	11.75-10.85	80	11.75-10.85
75	10.30-10.45	75	10.30-10.45
76	10.55-10.60	76	10.55-10.60
77	10.70-10.85	77	10.70-10.85
78	11.15-11.20	78	11.15-11.20
79	11.30-11.40	79	11.30-11.40

פ ע ט ר ס ב ו ר ג 8-טען נאָיעמבער, אַמטליך פֿאַן דער בעלגאָנדיגער טעל מירקישען פֿעסטונג קאָרס ווירד פֿאַרלענדעטס טעלעגראַפֿישע אלס דער רוישישע נענערדליך לאַצאָרעך פֿאַר דעם זיד-אָסטליכען קלוינען פֿעסטונגען פֿאַן קאָרס נייע קאָנאָנען נענען קאָרס עררובטען וואָללעטע, מאַכ-טען דער מירקישען פֿאַן קאָרס איינען אַיספֿאַלל אַינד איינע אַנדרע פֿאַר דער רוישישען דער רוישישען קען שאַפֿען אַינס אללען אַיירען בעפֿעסטונגען שטעללענען נענען דער רוישישען אַבער דער מירקישען עררובטען באַרד איינע ניערענענע אַינד אַינד אַרעטירטען אַין נאַכטער פֿערווירטע אַינד אַינד אַרעטירטען אַין דער פֿעסטונג צירוק, דער רוישישען יא-טען אַינען נאָך, אַינס וואָ צו פֿערפֿאַלען, צוויי רוישישע קאָנאָנען באַטאָליאָנס זינד טאַקען דעם העלפֿטיגען מירקישען פֿעיסט אַין פֿאַר-פֿעסטונג פֿאַן קאָרס איינענדרונגען אַינד אַינען דער מיר-מישען פֿערשטיינער נאַכטענענען ניערע-נעשטאַקען, דיעזע אַינענדרונגענען רוישישען פֿער-דאַרבען דער דאַרטיגען מירקישען קאָנאָנען אַינד נאַהמען נאָך 30 ביז 40 מירקישען סאַלדאַטען נע-פֿאַנגען, וואָדאָנן צאָגען זיך דער קאָנאָנען מיט פֿערשטענענענען נענענען פֿערלעסטען צירוק, דער פֿערלעסטען דער מירקישען וואָר אַונטערהייט.

אלאָ וועדער איינע שרומע אַביערטס מיט דען מירקישען וואָ נון דער הייטיגע נאַכריב-טען וועדער לויטען, נענעקטע עטשע אַיך עס-טערהייט אַונאַרן זיינע אַימע אַיך דען קיינעס-פֿיס צו שטעללען, וואָ איינע ליעזער וויסען האַט בערייטען אַונער מרענעס-טערהייט נאָך אַינס מאָנאַט ווילי אלס נאָך אַפֿאַנגס דער רוישישען זיענען בעלשאַסטען נעראַכטען איינע קאַפֿע-טען אַימע אַימע נאָך דער ניענען מאַישישען צו לאַסטען, איינעווישען זיענען אַבער דער מיר-קישען אַינד אַינענערע רעניערונג אַינס פֿאַן אַיירעס פֿאַנע אַונעקאַסטען, נון אַבער זיענען יענע וועדער דער רוישישען אַונד אַינענער רעניערונג ווירד דען פֿאַלען נעלאַסטען בעשעלע וועדער אַינענערע אַינד אַינע שראַנ-פֿערטיגע אַימע אַן אַינענערע אַסטליכען נענענען אַינפֿעללען.

אייס דעם אינארישען רויכסטאנע

נאָך דיערע דער קאַפֿע אַינס אַינס-קאַנע-פֿאַנע אַינס אינאָרשען רויכסטאנע פֿאַרטי, דער רעפֿירטען זינד אינרעם בערייטען אַן ערמירעט דאַס וואָ אַינס לענגערע רענען דאַס הויז פֿער-לאַסטען, אַינס זיך איינער פֿערדאַנדלונג צו ער-ציערען, וואָ איינענערע נעשעלע וועדער פֿאַרצוירטען אַינס, וואָ רעכטענען אַרטיאָל

פֿאַרלעטאָן

טענדל נבור

(3-טע פֿאַרשעטענען)

היינטיגע טענדל נבור האָנד, עררובירטער הערד ראַבבינער, (זאָנטע טענדל נבור) דאַס אַיך נייע אַן מינעס לעבען נע-גען איינע ווען אַרדע נענען איינע נעווי דער האַנד אַינס-הענען וועדער, וואָ אַונד אַיך ניכט אַן לעבענעס נעפֿאַר ווי ווירדען

דער ראַבבינער וואָר טיעק נערוואַס אַבער דען פֿאַקטען קענדלען זינען דען ער בייאַ איינע וואָלען דיענען-זונגען נעשען פֿעריטענע הענטע, מיט פֿיינעלי-כעס הענענער-ווי וואָללעט אַינס דער ראַבבינער פֿיר דע-לען אַינעוואַרטענען קענדלען נעפֿאַרזאָם זיינע אַנער-קענענע אַינערקען, דאַ נאַהס אַבער טענדל וועדער דאַס וואָרס אַונד זאָנטע

היינטיגע ראַבבינער אַיך בערייאַכטע עס אלס נאַניע נאַכטע פֿיר מיר, דאַס אַיך אַינ-נבור, בון, דיעדורק האַשט דער דער אַינער, אַיירע פֿאַקטע האַנד צו בעדערקען, — יענע בון אַיך וואָ נליקליר, וואָ מיין נאַשטענענער נאַם-פֿאַכער, דער עכטאַללעס אַינער דער האַנד נענענען זיך ניעמאַלס צו שלאָנען. —

אין דער שראַם וואָר דער נאַטע נבור, אַונטערעס טענדל וואָ צוואַנגען ענדליר, אַבלייר דיענען פֿאַרשעטען עטש אַן דעם טאַנע ווירדער ערדאַלטען, וואָ ער זיענען בייענע-זונגען וואָ נעוואַלטיג דויכטענענע, טענדל נאַם-פֿאַכער היינט מאַי נבור אַרדע אַיך מאַי בויען ווילי ער ניכט בלאָס זענען שטאַק וואָר, וואָדערן אַיך אלס בויען

האַט אַ בערייטע אַללע ניר מאַנליכען ריינער פֿיר דען באַנק-אויסגלייך הערפֿאַרענעקאַנען וועדערער דער נענער דעם באַנק-אויסגלייכעס עכענפֿאַללע בערייטע פֿעריטע ענוואַנט האַבען, וואָ זיך נענען דער פֿאַרלאַנע דער רעניע-רונג אַינענדרע פֿאַרריינען לאַסט, מיטטיאָך וואָרדע דען אַיך דער נענער-אַל-דעכאַסטע נע-שלאָסטען, דאַס מיין וועדערער רעניע פֿאַרנע-מערקט וואָר, נון פֿאַנגענע דער שלום-רעניע, צו דערען אַבאַהאַלינג אַינער דעם פֿאַנאַ-מינע-טער סעלל, אַיך נאָך דער רעניענע אַיבער דער רעניערונג-פֿאַרלאַנע הערד מאַרין וואָהרמאַן, אַינד אַלל דיענענען בערייכענע זינד, דער אַינס נאַ-מען אַיירער פֿאַרטיאָ אַינע עקסטרא-פֿאַרלאַנע אַינער אַבאַכטען, אַיך דיעזע שלום-רעניען באַטען יעדאַך זענען אַינער אַינערע אַונטענאַטעס, בלאָס אַינ-נאָן העלפֿען דעם אַינס נאַמען דער אַינערע ליע-קען אַינע פֿאַרלאַנע אַינערע אַבאַכט האַשטע, מאַכ-טע זיך היינטאַל בעמערקבאַר וויל זיינע דיעזע אַיך אַינע נעטע וועדער ענטהוילען.

היינטיגע העלפֿע זאָנטע אַיך בון נענען יעדען אַויסגלייך מיט דער אַנדערן זיכענענעלפֿעטע כע-ציליר דער באַנק, וואָ אַונאַרן מיסען אַינע זעלבסטשטענדיגע באַנק האַבען! דער עסטערהייט-שע נאַציאָנאַל-באַנק האָט וועדער דאַס עררובירטע נעשעלע אלס דען שווינדעל אינטערשטימטע, — קיינער פֿאַן דער רעניערונג-פֿאַרטיאָ האָט מיט אַינע אַרענטליכען נענדאַנקען, דער נאַציאָנאַל-באַנק אַינערע שטענען פֿאַנגען בלאָס הערד פֿאַלק, דער רעדאַקטער דעם פֿעסטער ללאַר, מאַכטע הייבאַ אַינע אַינע אַינענערע ער פֿערשטיינענע אַינע אַינערע דיעזעלע אַינס אינאַרן זענען אַינער שערדירק וואָר אַינד אַינע, פֿאַר דעם 1867-ער אַינס-גלייכע לעבעטע הערד פֿאַלק אַן ווען, אַינד דער שרייב ער זענען אַרטיקלען צו נעשטען אַינ-נאַרנס, וועדער דיעזעלע יעדאַך אַן עטש לעבעט, דאַ שפֿיכט אַינע שרייב ער וועדער צו ניכט-טען עסטערהייט אַיך גלויבע, עס ווירד אַם כעס-טען זיך, וואָ שרעקען הערדן פֿאַלק וועדער נאָך ווען צירוק, דאַמיט ער נענענען פֿיר אַונאַרן טהעטען וואָר, (פֿאַלגענענע הייטערקייט), אַינד-נענס ווייס אַיך ניכט, אָב דער וועלע היינט נאָך אַונדען פֿאַלען אַינד אַינע פֿעסטער ללאַר, כע-שטענען פֿאַנגען, (לאַבען אַונטער דען אַינערעס טענען) אַיך ווילל מיר אַונטער זיכענען דען הערדן טיפֿאָ וועדערן, אַיך זאָנע עס אַפֿען, דאַס ווענען אַיך קאַנע וועדער, דער נענענענענע מינע-פֿערוועדענע ווענענענע וועדערן מיסען! הערד טיפֿאָ בעדירטע אַיך זיך זיינע אַינערעללע נע-

זיך קליידעט, אַיך דיעזער מיסע דער האַנד נענען, זיך אַן קיינע שלענענען איינעוואַסטען, טענדל פֿאַכער היינט וואָקאַל נבור אַינד שטאַים נענען אלס העלער, אַינ-דעם ער פֿילע טענען פֿאַם טאַקע ענטשעטע.

וואָקאַל נבור עררובאַן איינענערען אַינדע 1818 אַן דער וויכטער, ביים איינאַנגען אַינס נעמליך איינע בייערן מיט צוויי קונדערן אַן לעבענעספֿאַרעקאַסטען, דאַס העררשטענע דער וויכטעל אַונטער דער אַונטערליכען בייערן זיך מיט דער קונדערן אַיך דאַס שטאַק-דאַך אַינ-דעם קליינען הוינעס צו רעשטען, דאַך דער שטאַק רויס דאַס הויז ווען אַונד וואָ פֿענאַנד זיך דער אַונטערליכען בייערן זאַכטע קונדערן אַיך דעם שטאַק-דאַכע, וועלכעס אַיך דעם שטאַקע דאַך אַובווערטע טיינע, וואָקאַל נבור בעזאַן זיך היינען איינענערען, ער שטאַק אַן דען שטאַק אַונד רעשטעט דער בייערן זאַכטע קונדערן, אַלס ער יעדאַך דאַס צווייטע קינד אַינס אַבער וועשטען, ער וואָרדע ער זעלבסט פֿאַן אַינען נאַכטען אַינערע אַלע פֿאַרשעטען אַינד ווענענענענען, דער ערדע טענען פֿערוואַנד אַלסבאַר אַן דען וועלען, טענדל וואָר דאַמאַלס עטש אַינדע אַלס, אַלס יחוס, היינטע דער נענענע פֿיר זיינע ער-האַלטיגע צו אַינען, דאַך האָט זיך זאַלעס טענענע דעם ערשטערלאַזען, פֿעריאַסטענען קיינעס מיט בעדירטער ליעבע אַונטענענען, אַינד אַנדערע וואָהלשטענער פֿאַנדען זיך פֿאַר, דער נענען אַינעם קיינע אַיירע ליעבע צו-וואַרטען, רעשטע פֿאַכער דורך אַינענער דער נאַכטען טענדל, דורך דער רעשטענע היינע טענענע-לעבען, ווי אַינענעס לעבען איינענעס האַט.

אַלס טענדל נבור העררשטענענע אַונטען וואָר, דאַ ציינעט

וואָהנליך אַללע דעפֿוטירטען, דער ניכט זיינע אַנ-זוכטען אַונטערשטימטען, דאַס אַרדע זיך אַבער אַיין מינעסטר-פֿערוועדענע טעמער עררובירט, — הערד טיפֿאָ שיינע אַינע נאַמע פֿערוועדע פֿאַן ווי-נעם מינעסטר-זיטעטע מיט דעם דאַהען סאַמט צו האַבען, דאַ מאַנע ער זיך אַבער בעסטער אַן אַכט טענען, דאַס ער פֿאַם וויינען אַבאַכט-זיטעטע ניכט אַיך דען האַרטען באַרען שטאַרענע (אַללע-מינע הייטערקייט), אַינערענעס האַבען אַי דער מיטגלידערער דער רעניערונג אַינד אַללע פֿערוועד-דער רעניערונג-פֿאַרטיאָ אַינד אַינס פֿערוועד-פֿאַר עסטערדירק פֿיר דען באַנק-אויסגלייך נע-שפֿאַכען, נון מיט אַינעס אַינד העלערענעמיט-היי-נען רעניענעט ווירדע פֿאַן נעוויס קיינען אַינענען רוישישען אַן שרעקען כריינען, דאַ זינד מיר דאַס האַרטען אַן ליעבער אלס אַונטערע זיטענענע-טענענע! (זיפֿ פֿאַן דען בענקען דער רעשטען! אַללע העלפֿע מאַנע דאַך פֿאַן שווינען, זאָנטע בעקאַסטע ערניענענע פֿערי-זאַק-טענענער אַיך דען האַלד!) נישט אַיך שווינען אַיך ווילל ליעבער פֿערישטע-טען בען פֿעפֿאַר אַיך מינע שטימע פֿיר דען באַנק-אויסגלייך אַבנעכען וואָללעט!

אין דער נעשטערדיגע זיטענע דעם אַונטער-שען רייכסטאנע אַונטערע נאָך דער רענע דעם הערדן כריין אַינד דאַס נייע באַנע-שטאַטעס אַבנעשטימטע, פֿאַן 445 דעפֿיטירטען האַבען 210 פֿיר דער רעניערונג-פֿאַרלאַנע אַינד 109 דאַנענען עשטימטע, 185 דעפֿיטירטע וואָרען ניכט ציענען, דער מערהייט בעטראַכטע אַינע 101, — (אַללע דיעזע אַבמאַכטענען אַונטערע רעניערונג הוינענע לויך דער נאַציאָנאַל-באַנק, וואָ אַיך אַיירע נייעס באַנק-שטאַטעס האַבען וויר אַיך דען טעמערן 24 פֿאַן 29 דיעזעס יאָהר-נאַנגעס אַינפֿהיליק מיט-נעשטיילט, לעבענענע נישט ערשטאַל וועדער דיעזע אַינ-לענענענענע נישט אַפֿט וועדערדאַלען וואָללעטען.)

פֿערשידענע ניאַוויטיטען

*(קראַנפֿריינדן הויז אַלף אַלס אונטערשטימטע נענענען דעם פֿערי-קאַנפֿירטען הויז אַלף האַט דאַס אַינס פֿערישטענער קאַמיטאַטע לעבענענע נישט טענענענע פֿאַם נאַכטען יאָרע זישי אַונטערשטימט.

*(דער נובענער דער נא-טענדל נבור) אַיך אַינע פֿערישטענע זאָנטע-טענענענע נערא-דע אַם זעלבען טאַנע, אַינערע אַינס אַינע-רושען רויכסטאנע פֿיר דער פֿעריאָינענע מיט דער עסטערהייטען נאַציאָנאַל-באַנק אַבנעשטימטע וואָרדען אַינס דער נענענענע דיעזער נאַציאָנאַל-

ער איינען בעדירטען אַבשיאָ נענען דאַס הויז-נעשעט, אַונד אַיך דיעזע איינענענע ציינע זיך ניכט ניר בייא טענדל, וואָדערן וואָר דאַס נאַמע נבור-פֿאַמיליע וויס יע דעם הויז-נעשעטע עשטייערען אַבנענענע טענדל פֿאַר טענדל לויט דאַרזאָן, דער שווייטען אַבשיאָ צו פֿער-ריכטען, ער קאַנטע האַלן האַקען וואַכטען טראַנקע וואָללע-יעקע שווינען אַונד דענענענע אַבשיאָן, וואָ דער פֿעשטע בעשטע נעווי, פֿאַרשטיינען.

ווענן דער וואָללע-פֿאַכער בענאַן, זאָ וואָרס איינע לויט צו זענען, וואָ טענדל דער שווייטען וואָללע-וועק אַיך דען וואָנען לויך, אַלס וועדער עס ניר נאַר לייכטע דיענען דען הויז-האַך מיט וואָללע-וועקען בעדירטען וואָר, דאַ שוואַנג זיך עטש טענדל שפֿילענע טיינע, אַם אַקען אַללעס נעטרא צו אַרדען אַונד צו אַפֿעשטענען, אַיירעס בעזאָנע-דעשען, וואָ פֿירט אַונד אַינער טענדל דאַרס אַקען זיך זענענע אַקע דען לעגענענען, שווינדעל צו פֿעריש-טען, בייא וואָלען נענענענענען אַונטאַבען שווינען אַינד קענער דען וואָנען, אַם דען נעוואַלטיגע נבור, דאַרס אַן דער האַהע צו בעזאָנערען, אַיך זאַלעס טענענע פֿערישטע דאַן אַינס וועדער צווייטענענענע הערפֿאַר-זאַקען, עס וואָרדען אַינס וואָללע אַונטער אַינס אַונטער אַינס פֿערישטע אַלס ער זיינען וועדער טענדל אַיך אַינער האַהע עררובירטע פֿאַן וואָ אַינס אַיין אַונטערליכען שווינען דען זיענען טאַך צו פֿאַלע האַבען מיסען, ער בעדירטען זיך יעדאַך אַלסבאַר וועדער בייא דער וואָהנענענע, דאַס טענדל מיט וואָללע אַונטערליכענער נעשטיילקייט הין אַונד דער שפֿאַנג, אַקען צו פֿעל צו טענען, יא, ווי